

Prinsjesdag 2018

In deze nieuwsbrief gaan wij in op de kabinetsplannen die op 18 september tijdens Prinsjesdag zijn gepresenteerd. We richten ons op de plannen die voor MN en de opdrachtgevers van belang zijn.

Voor vragen, feedback en/of opmerkingen over deze nieuwsbrief, kunt u contact opnemen via PublicAffairs@mn.nl.

Troonrede

Koning Willem Alexander heeft de Troonrede uitgesproken. Hij sprak uit dat Nederland een sterk land is, o.a. in termen van welvaart, ondernemerschap en rechtszekerheid, maar dat meer mensen concreet moeten merken dat het goed gaat. Volgens de regering zijn de economische voorwaarden daarvoor aanwezig.

In 2019 groeit de economie voor het zesde jaar op rij. Naar verwachting neemt het nationaal inkomen volgend jaar met 2,6% toe en bedraagt het overschot op de rijksbegroting 1%. Hierdoor wordt de staatsschuld lager en is Nederland beter voorbereid op toekomstige economische schokken. De werkloosheid daalt naar een historisch laag niveau van 3,5%.

De koning stelt dat het huidige pensioenstelsel de collectieve verwachtingen van mensen steeds minder waarmaakt. De stijgende levensverwachting, veranderingen op de arbeidsmarkt en de aanhoudend lage rente hebben kwetsbaarheden aan het licht gebracht. De regering wil samen met sociale partners werken aan een pensioenstelsel dat deze kwetsbaarheden niet kent en dat tegelijkertijd sterke elementen als de collectieve uitvoering en risicodeling handhaaft.

De lonen in Nederland stijgen. Door een modernisering van het belastingstelsel gaat werken meer lonen. De belasting op consumptie gaat iets omhoog, waardoor ruimte ontstaat voor lagere lasten op arbeid. Per saldo houden huishoudens de komende jaren meer over. Volgens de koning biedt de gunstige economie ruimte om de sociaaleconomische structuur van Nederland sterker en moderner te maken. Zo heeft het wetsvoorstel Arbeidsmarkt in balans als doel dat het voor werkgevers minder risicovol wordt mensen een vast contract aan te bieden. De regering wil daarnaast schijnzelfstandigheid tegengaan. Zzp'ers die bewust kiezen voor het ondernemerschap wordt niets in de weg gelegd.

Net zoals deze generatie volgende generaties niet mag opzadelen met een onhoudbare staatsschuld, mogen we ook geen milieuschuld doorgeven. De realiteit is dat het klimaatbeleid raakt aan de manier van wonen, werken en leven in Nederland. De koning stelt dat een ambitieus klimaatbeleid kansen biedt voor de innovatiekracht van Nederland. Zo staat bij de uitwerking van een klimaatakkoord voorop dat de omslag naar schonere energiebronnen en productiemethoden voor iedereen in Nederland haalbaar en betaalbaar moet zijn.

De koning stelt dat de multilaterale wereldorde onder druk staat. Het is een direct Nederlands belang om een bijdrage te leveren aan een stabiele internationale omgeving. Daarom is het voor Nederland van belang om met de partners in de Europese Unie te werken aan veiligheid, stabiliteit en welvaart voor alle inwoners van de lidstaten. Het lidmaatschap van de EU maakt Nederland sterker in een wereld waarin machtsverhoudingen verschuiven en oude allianties niet meer vanzelfsprekend zijn.

Tot slot schetst de koning voor 2019 een intensief jaar voor Nederland op het internationaal toneel, met een nieuwe Europese Commissie en een nog onvoorspelbare brexit. De Nederlandse regering blijft zich met een positieve agenda sterk maken voor een betere EU, die zich richt op kerntaken en afspraken nakomt, o.a. door het verder verdiepen van de interne markt en het sterker maken van de euro.

Pensioenen

In de Prinsjesdag-stukken staat relatief weinig (nieuws) over pensioenbeleid.

Herziening pensioenstelsel

In de Prinsjesdag-stukken stelt het kabinet in het regeerakkoord een ambitieus pakket aan maatregelen opgenomen te hebben om het pensioenstelsel robuuster en persoonlijker te maken. Het kabinet herhaalt sterke elementen van het huidige stelsel te willen behouden: collectieve uitvoering die zorgt voor lage kosten, risicodeling die levenslange uitkeringen mogelijk maakt, en de verplichtstelling die ervoor zorgt dat een heel groot aantal werknemers aanvullend pensioen opbouwt. Het stelt echter dat aanpassing van het stelsel nodig is om aansluiting te houden bij de veranderende arbeidsmarkt en te voorkomen dat het draagvlak afneemt. Ook de aanbeveling van de Europese Commissie aan Nederland het stelsel van aanvullende pensioenen transparanter, eerlijker tussen generaties en schokbestendiger te maken, wordt in de stukken aangehaald. Het kabinet herhaalt de doorsneesystematiek af te schaffen en te vervangen door een systeem waarmee een ieder op elk moment pensioenopbouw krijgt die past bij de premie die voor hem of haar is ingelegd. Het kabinet heeft de SER om advies gevraagd. Na ontvangst van het SER-advies zal in samenwerking met sociale partners en de pensioensector de uitwerking ter hand worden genomen en wetgeving worden voorbereid.

Pensioenpremies

Het kabinet stelt dat de pensioenpremie licht toeneemt in 2019 en de meeste pensioenen niet of nauwelijks worden geïndexeerd. Veel pensioenfondsen gebruiken de verhoging van de pensioenleeftijd in 2018 om de premiedekkingsgraad te laten stijgen. Toch blijft deze voor een groot aantal pensioenfondsen nog onder de 100%. De pensioenpremie blijft met 14,3% in 2018 onveranderd ten opzichte van 2017, maar neemt iets toe naar 14,8% in 2019. In zowel 2018 als 2019 wordt het pensioen van slechts een kleine groep gepensioneerden geïndexeerd. De indexatie is gemiddeld 0,1% in 2018 en 0,2% in 2019.

Wetsvoorstel pensioen bij scheiding

Medio 2019 wil de minister een wetsvoorstel over pensioen bij scheiding indienen bij de Tweede Kamer. De hoofdlijnen van het wetsvoorstel zijn in maart 2018 al aan de Tweede Kamer gestuurd. Ten eerste wordt het ouderdomspensioen straks automatisch verdeeld bij een scheiding, tenzij ex-partners andere afspraken hebben gemaakt. Ten tweede wordt de standaard verdeelmethode aangepast, conversie wordt de nieuwe standaard. Hierdoor krijgen beide ex-partners een eigen pensioenaanspraak en is er geen levenslange afhankelijkheid (op pensioenterrein) meer. En ten derde wordt de hoogte van het bijzonder partnerpensioen vastgesteld enkel over de huwelijkse periode.

Voortgezette opbouw pensioen van zelfstandige in een bedrijfstakpensioenregeling

Het kabinet zegt de toezegging, om het mogelijk te maken dat een periode van afwezigheid wegens zwangerschap of bevalling fiscaal geen gevolgen hoeft te hebben voor de pensioenopbouw van zelfstandige beroepsbeoefenaren in een verplichte beroeps- of bedrijfstakpensioenregeling, na te komen. Dit betreft een technische maatregel waardoor het mogelijk wordt dit te realiseren in het uitvoeringsbesluit einde jaar.

Pensioencommunicatie

Het is de bedoeling dat vanaf september 2019 op www.mijnpensioenoverzicht.nl het te verwachten pensioen voor alle deelnemers wordt uitgedrukt in drie scenario's: een verwacht, een optimistisch en een pessimistisch scenario. Hiermee zouden deelnemers meer dan nu inzicht in hun te verwachten pensioen moeten krijgen. Waarbij ook duidelijk wordt gemaakt dat dit pensioen hoger of lager kan worden.

Waardeoverdracht klein pensioen

In de Prinsjesdag stukken maakt het kabinet melding dat de automatische waardeoverdracht van kleine pensioenen per 1 januari 2019 van start gaat. Dit was al bekend in de pensioensector. Om de kosten bij pensioenuitvoerders te beperken, vervallen per 1 januari 2019 hele kleine pensioenen (2 euro of minder bruto per jaar).

De Nederlandse economie

Kerncijfers Macro Economische Verkenning (MEV)

De MEV van het Centraal Planbureau (CPB) wordt ieder jaar op Prinsjesdag gepresenteerd. In de MEV worden de economische en budgettaire voorspellingen voor het komende jaar beschreven. Op basis van deze cijfers maakt het kabinet de begrotingen. De titel van de MEV 2019 is: 'Economie bloeit. Internationale onzekerheden'. Hieronder worden de belangrijkste gegevens uit de MEV voor 2019 kort samengevat:

- Economische groei 2,6%
- Werkloosheid 3,5%
- Inflatie 2,5%
- Koopkracht 1,5% (koopkracht stijgt in 2018 met 0,4%)
- Begrotingstekort +1,0% bbp (overschot)
- Overheidsschuld 49,1% bbp

Economische groei

Het kabinet geeft aan dat de Nederlandse economie blijft groeien. Het bruto binnenlands product (bbp) neemt in 2018 toe met 2,8 procent en in 2019 met 2,6 procent. De groei is breed gedragen en komt voor het merendeel uit het binnenland. Tevens is de consumptie van Nederlandse huishoudens toegenomen. Zij consumeren in 2018 en in 2019 ongeveer 2,5 procent meer dan daarvoor. De (overheid) investeringen nemen in 2019 met 4 procent toe. De export blijft sterk toenemen, en groeit in 2019 met meer dan 4 procent.

Lonen en inflatie

De hoogconjunctuur leidt tot hogere lonen, maar ook tot een hogere inflatie. De afgelopen jaren groeiden de lonen gematigd. Dat kwam volgens het kabinet onder andere door de lage inflatie en productiviteitsgroei, en doordat de werkloosheid nog hoog was. Ook de sterke groei van zelfstandigen zonder personeel en werknemers met een flexibel arbeidscontract heeft een drukkend effect gehad op de loonontwikkeling. De krappere arbeidsmarkt zou volgens Rutte III de komende periode tot hogere lonen moeten leiden. In 2018 nemen de cao-lonen naar verwachting toe met 2 procent en in 2019 met bijna 3 procent. Maar de economische bloei leidt ook tot hogere prijzen, en de inflatie neemt toe tot 2,5 procent in 2019. Door de hogere inflatie nemen de reële inkomens minder sterk toe dan de cao-lonen.

Koopkracht

In 2019 verbetert de doorsnee koopkracht voor alle groepen. Volgens het kabinet is het koopkrachtbeeld voor 2019 met 1,5% betrekkelijk gunstig, mede door de lastenverlichtende maatregelen. Tegenover de lastenverlichtingen als gevolg van de invoering van het tweeschijvenstelsel en via de algemene heffingskorting en ouderenkorting staan lastenverhogingen via onder andere de btw. De lastenverhogingen doen de inflatie en de beleidsmatige lastenontwikkeling (blo) voor gezinnen weliswaar stijgen, maar zij worden ook meegenomen in de loononderhandelingen. Dat komt tot uitdrukking in een hogere contractloonstijging. Huishoudens met kinderen ervaren een koopkrachtimpuls via de hogere kinderbijslag. Uitkeringsgerechtigden laten een minder gunstig koopkrachtbeeld zien dan andere groepen, doordat zij minder profijt hebben van de genoemde lastenverlichtingen. Huishoudens met spaargeld ondervinden nadeel van de dalende spaarrentes en de beperkte indexering van de aanvullende pensioenen is ongunstig voor gepensioneerden.

Risico's

Het kabinet ziet echter ook significante risico's. Volgens hen zijn daarbij vooral omslagen in de conjunctuur – waarbij de huidige hoogconjunctuur omslaat naar oververhitting – lastig te voorspellen. Zowel binnenlandse als buitenlandse ontwikkelingen kunnen leiden tot een omslag in de economische ontwikkeling. In Nederland kan het positieve sentiment van huishoudens afnemen, bijvoorbeeld als de lonen minder snel groeien dan verwacht. Dat kan een negatief effect hebben op de consumptie van huishoudens. Wat betreft internationale ontwikkelingen wijst het kabinet op de internationale handel die onder grote politieke druk staat, de brexit en financiële schokken.

Europese economie

Ook de Europese economie blijft groeien. Hoewel in sommige landen nog sporen van de eurocrisis zichtbaar zijn, gaat het steeds beter met de economie van de eurozone. In 2018 en 2019 groeit het bbp naar verwachting met 2 procent, en in alle eurolanden groeit de economie verder. Zowel de consumptie en de investeringen als de export dragen bij aan deze positieve situatie. Tegelijkertijd blijft de werkloosheid in sommige landen hoog, en zijn er meer structurele kwetsbaarheden in de eurozone. Het stimulerende beleid van de Europese Centrale Bank (ECB) bood de afgelopen jaren een steuntje in de rug van de Europese economie. De ECB heeft aangekondigd zijn opkoopprogramma af te bouwen. De beleidsrente blijft niettemin in ieder geval tot de zomer van 2019 op het huidige niveau, en het is onduidelijk wanneer de ECB zijn balans gaat verkleinen. De inflatie in de eurozone is momenteel rond de 2 procent, en dit benadert de ECB-doelstelling van prijsstabiliteit, namelijk een inflatie van dicht bij maar onder de 2 procent.

Buffers bij banken

In 2019 wordt gewerkt aan voldoende buffers bij financiële instellingen, zowel in kwantiteit als in kwaliteit. Het gaat hierbij om de implementatie van nieuwe afspraken die zijn gemaakt in het kader van de voltooiing van de Europese Bankenunie. Onderdeel hiervan is dat banken voortaan wettelijk vastgelegde buffers aanhouden die makkelijker kunnen worden aangesproken als een bank in de problemen komt. Ook gaat het hierbij om de implementatie van het herziene kapitaalraamwerk CRR/CRD, waarmee de leverage ratio eis bijvoorbeeld wettelijk verankerd wordt. Ook zal in Europees verband een start worden gemaakt met de uitwerking van het akkoord over de afronding van kapitaalraamwerk Bazel III.

Nederlandse overheidsfinanciën

Begrotingsoverschot, staatsschuld, houdbaarheidssaldo en structureel begrotingstekort

Het kabinet stelt dat de economische voorspoed doorwerkt in de Nederlandse overheidsfinanciën. Zo verwacht het kabinet voor 2018 een begrotingsoverschot van 0,8 procent en in 2019 van 1,0 procent. De lasten en uitgaven van de overheid gaan nu ongeveer gelijk op. De overheidsschuld daalt in 2019 met 6 miljard euro ten opzichte van 2018. Het kabinet verwacht dat de schuld in 2019 daalt naar 49,6 procent van het bbp. Hiermee komt de schuld steeds verder onder de Europese grenswaarde van 60 procent van het bbp. Met bovenstaande voldoet Nederland aan de Europese begrotingsregels.

De schuld is echter nog niet op het niveau van vóór de crisis, namelijk 43 procent van het bbp. Het kabinet stelt belang te hechten aan de houdbaarheid van de overheidsfinanciën. In de meest recente houdbaarheidsraming van het CPB had Nederland een beperkt houdbaarheidstekort van 0,4 procent bbp, oftewel 3 miljard euro. Die prognose houdt rekening met de maatregelen uit het Regeerakkoord Rutte III, maar nog niet met het besluit om de gaswinning op termijn stop te zetten. Hierdoor loopt de overheid in de toekomst inkomsten mis. Het kabinet vindt het onverstandig de economische meevallers uit te geven. Op dit moment profiteert de begroting van het goede economische tij. Zij stelt dat als de overheid een deel van die extra inkomsten gebruikt om te sparen en de staatsschuld af te lossen, zij in slechte tijden haar bestedingen op peil kan houden.

Het Stabiliteits- en Groeipact (SGP) stelt echter ook andere eisen. Op dit moment is voor Nederland de middellangetermijndoelstelling (MTO) het belangrijkste. Deze schrijft een structureel begrotingstekort van maximaal 0,5 procent bbp voor. Dit structurele EMU-saldo is het begrotingssaldo gecorrigeerd voor de conjunctuur en eenmalige uitgaven en inkomsten. Met een verwacht structureel saldo van -0,4 procent in 2019 voldoet Nederland met een kleine marge aan de vereisten uit het SGP.

Risico's

Het kabinet geeft aan dat de ontwikkeling van de staatsschuld zeer gevoelig is voor economische schokken, zoals een Europese schulden crisis. Andere risico's die door het kabinet benoemd worden zijn tegenvallende uitgaven, staatsgaranties, de zorguitgaven en de vergrijzing.

Fiscale maatregelen

Op het gebied van vergroening treft het kabinet in 2019 maatregelen zoals de tariefsaanpassingen in de energiebelasting, die ertoe leiden dat de energiebelasting beter in balans wordt gebracht met de CO₂-uitstoot.

Het kabinet Rutte III past het belastingstelsel aan. De volgende maatregelen worden getroffen:

- Invoering van een tweeschijvenstelsel in 2020 (37,05% 49,50%(toptarief), waarbij voor AOW gerechtigden het gezamenlijke tarief in het eerste deel lager is dan in het tweede deel en in feite sprake is van een drieschijvenstelsel.
- Verhoging van de maximale algemene heffingskorting, stapsgewijs in 3 jaar naar 358 euro.
- Verhoging van de maximale arbeidskorting voor midden inkomens en verlaging arbeidskorting voor hoge inkomens.
- De versnelde afbouw van het aftrektarief waartegen aftrekbare kosten met betrekking tot een eigen woning in aanmerking worden genomen.
- De afbouw van het aftrektarief voor een aantal andere grondslagverminderende posten.
- Het anders vormgeven van de inkomensafhankelijke combinatiekorting.
- Er vindt een verschuiving plaats van directe belastingen (loon- en inkomstenbelasting) naar indirecte belastingen (btw): de lasten op arbeid gaan omlaag, gefinancierd met een verhoging van het verlaagde btw-tarief (van 6% naar 9%).

In het wetsvoorstel Wet bronbelasting 2020 is een aantal, volgens het kabinet, met elkaar samenhangende maatregelen opgenomen, waaronder de afschaffing van de dividendbelasting.

Ontwikkelingen op de arbeidsmarkt

Ongelijkheid in sociale bescherming tussen vast en flex

Het kabinet stelt dat rechten en zekerheden op de arbeidsmarkt ongelijk zijn verdeeld. Volgens Rutte III doen de huidige instituties steeds minder wat we van ze verwachten. Vaste werknemers, flexwerkers en zzp'ers zijn onbedoeld concurrenten van elkaar geworden. De institutionele verschillen tussen vaste en flexibele werknemers dragen er echter toe bij dat te veel keuzes worden gemaakt op basis van kosten en risico's, zoals loondoorbetaling bij ziekte, ontslagregels en cao-bepalingen. Zo kent Nederland volgens Rutte III in vergelijking met andere OESO-landen een strenge ontslagbescherming voor vaste contracten.

De kosten en risico's van zo'n vast contract kunnen vermeden worden, door een werknemer in tijdelijke dienst te nemen (waarvoor de Nederlandse regels in internationaal perspectief juist soepel zijn). Een andere mogelijkheid is om een zelfstandige in te huren. Een zelfstandige kan zich bij een gelijk netto-inkomen goedkoper aanbieden dan werknemers door fiscale voordelen, zoals de zelfstandigenaftrek en de mkb-winstvrijstelling. Rutte III stelt dat veel zelfstandigen er bewust voor hebben gekozen te gaan ondernemen en leveren zij een belangrijke bijdrage aan de samenleving en de economie. Het zzp-schap moet echter wel goed geregeld worden. Het is niet de bedoeling dat mensen zich gedwongen voelen om als zzp'er te werken tegen lage tarieven of dat er oneerlijke concurrentie ontstaat tussen werkenden.

Arbeidsmarkt in balans (Wab)

Het kabinet werkt meerdere maatregelen uit inzake flexibele en vaste arbeidsovereenkomsten, met als doel het aanbrengen van een nieuwe balans op de arbeidsmarkt. Het gaat hierbij om:

- de invoering van een nieuwe ontslaggrond;
- de mogelijkheden om een flexibele arbeidsovereenkomst aan te gaan te verruimen, waar de aard van het werk dit vereist;
- de proeftijd te verlengen;

- de transitievergoeding voor langdurige arbeidsovereenkomsten te verlagen en tegelijkertijd vanaf de eerste dag recht op transitievergoeding te laten ontstaan;
- regels te stellen ter voorkoming van permanente beschikbaarheid van werknemers met oproepcontracten;
- voorkomen van concurrentie op arbeidsvoorwaarden bij payrolling;
- een WW-premie in te voeren waarvan de hoogte afhankelijk is van de contractvorm; en
- de sectorpremies af te schaffen.

De beoogde invoeringsdatum van de Wab is 1-1-2020.

Gegevenslevering UWV

Het kabinet is van plan met bestuurlijke afspraken en financiële ondersteuning richting te geven aan de samenwerking tussen UWV, gemeenten en andere partijen in de arbeidsmarktregio's. Het kabinet stelt hiervoor tweemaal 35 miljoen euro beschikbaar in 2019 en 2020. Ook stelt het kabinet vanaf 2019 70 miljoen euro beschikbaar voor persoonlijke dienstverlening door UWV aan werkzoekenden met een WW-, WIA- of Wajong-uitkering. Dit geeft UWV volgens het kabinet de mogelijkheid om de dienstverlening op maat verder uit te breiden en matching op de arbeidsmarkt te versterken. UWV en de Sociale Verzekeringsbank kunnen verder investeren in continuïteit en stabiliteit van ICT-systemen, cybersecurity en de implementatie van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG).

Participatiewet

Het alternatief voor loondispensatie in de Participatiewet volgt voor de begrotingsbehandeling. Daartoe zet het kabinet in op een breed offensief voor vereenvoudiging en meer werk voor mensen met een arbeidsbeperking.

Programma Preventie van beroepsziekten

Het in 2018 gestarte vierjarige programma Preventie beroepsziekten, nu gericht op veilig werken met gevaarlijke stoffen, bereidt in 2019 de toevoeging voor van het onderwerp 'Voorkomen van gezondheidsschade door fysieke belasting tijdens het werk'. Daarnaast worden in 2019 samen met branches en beroepsgroepen interventies opgesteld en geïmplementeerd. Ook zal samen met partijen bestaande kennis beter toegankelijk worden gemaakt en wordt het ontwikkelen en toepassen van innovaties gestimuleerd. Hiervoor is in totaal 2 miljoen euro in de vorm van subsidies en opdrachten beschikbaar.

Arbeidsongeschiktheid

De Tweede Kamer wordt in het najaar geïnformeerd over de uitwerking van de regeerakkoordmaatregelen met betrekking tot ziekte en arbeidsongeschiktheid.

Maatschappelijk verantwoord beleggen

Klimaatakkoord

Er wordt gewerkt aan een nationaal Klimaatakkoord. Dat Klimaatakkoord legt afspraken vast over de maatregelen die maatschappelijke partijen en de overheid gaan nemen om het reductiedoel voor 2030 te halen. Zo krijgen partijen zekerheid over wat zij over en weer van elkaar mogen verwachten. Dat is belangrijk voor partijen die langlopende investeringen overwegen. In alle sectoren moet de uitstoot van broeikasgassen worden teruggebracht. Op 10 juli jl. heeft het kabinet haar Voorstel voor hoofdlijnen van het Klimaatakkoord gepresenteerd, waarin partijen gezamenlijk voorstellen doen om het reductiedoel te halen.

Het kabinet werkt aan een CO₂-minimumprijs en voert een kilometerheffing in voor vrachtverkeer. Hiermee vergroot het kabinet de financiële prikkels om de emissiereductie te realiseren en te innoveren. Bedrijven die niet innoveren en veel broeikasgassen blijven uitstoten, gaan meer betalen. Ook stimuleert het kabinet duurzame investeringen en innovatie. Het kabinet stelt tot 2030 een budget van 3,2 miljard euro beschikbaar voor de uitrol van duurzame energie en technologie die de uitstoot van broeikasgassen vermindert. Ten slotte is er tot 2030 jaarlijks 300 miljoen euro beschikbaar gesteld voor innovatie- en pilotprojecten.

IMVO-convenanten

De uitvoering van het internationaal maatschappelijk verantwoord ondernemen (IMVO)-convenant banken en het IMVO-convenant verzekeraars wordt met een bijdrage ondersteund. Voorts wordt er onderhandeld over een bijdrage aan het IMVO-convenant pensioenfondsen. De verwachting is dat dit convenant op zijn vroegst begin 2019 kan worden geïmplementeerd.

Verduurzaming vastgoed

Het kabinet wil in samenwerking met maatschappelijke partners woningen verduurzamen en energieneutraal maken. De woningopgave is volgens hen namelijk niet los te zien van de noodzakelijke energie- en klimaattransitie en vraagt hierom een integrale aanpak. Woningcorporaties krijgen een belangrijke rol in het verwezenlijken van de ambities voor een betaalbare woningmarkt en de energietransitie. Voor de gereguleerde huursector heeft het kabinet partijen gevraagd om per 1 oktober 2018 een nieuw akkoord af te sluiten. Hierbij zijn de Vereniging van Institutionele Beleggers in Vastgoed, Nederland (IVBN) en Vastgoed Belang betrokken.

Om huurwoningen in de sociale sector te verduurzamen kunnen woningcorporaties gebruik maken van de vermindering van de verhuurderheffing, waarvoor het kabinet structureel 100 miljoen euro heeft vrijgemaakt. Vanaf 2019 wordt de verhuurderheffing structureel met 100 miljoen euro verlaagd. In 2019 zet het kabinet verder in om kantoren, scholen, zorginstellingen, sporthallen en andere utiliteitsgebouwen te verduurzamen. Vanaf 2023 mogen kantoren met een oppervlakte van 100m² of meer, met uitzondering van monumentale panden en enkele andere categorieën, alleen nog gebruikt worden als zij minstens energielabel C hebben.

Problematiek op de woningmarkt

Rutte III geeft aan dat de toegankelijkheid van de woningmarkt onder druk staat. Er is een tekort aan woningen. Vooral in de grote steden is de beschikbaarheid van middenhuurwoningen – met huurprijzen grofweg tussen de 700 en 1.000 euro per maand – beperkt. Woningzoekers die door de stijgende prijzen geen huis kunnen kopen en te veel verdienen om in aanmerking te komen voor een sociale huurwoning, kunnen daardoor tussen wal en schip vallen. Volgens het kabinet is voor doorstromers vanuit de sociale sector meer middenhuur van belang. Ook zullen er meer woningen gebouwd moeten worden. Het vergroten van het woningaanbod heeft voor het kabinet hoge prioriteit.

Marktpartijen, vertegenwoordigers van bewoners, de koepels van woningcorporaties, waterschappen en het Rijk hebben in de Nationale woonagenda de ambitie uitgesproken om tot 2025 jaarlijks 75 duizend woningen bij te bouwen. Daarnaast wil het kabinet de huurmarkt verbeteren. Aanvullend stelt het kabinet 38 miljoen beschikbaar om met lokale partners de woningbouw te stimuleren op transformatielocaties. Tegelijkertijd vraagt de schaarste op de woningmarkt om een aanpak van excessen in de bestaande voorraad. Het kabinet beziet momenteel met gemeenten of zij voldoende mogelijkheden hebben om uitwassen in de toeristische verhuur, huisjesmelkerij en problematische vakantieparken aan te pakken.

Investeren in Nederland

In 2019 wordt Invest-NL N.V. opgericht als 100%-deelneming van de Staat. Het Ministerie van Financiën zal het aandeelhouderschap uitvoeren conform het Deelnemingenbeleid. Dit gebeurt in overleg met het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat en het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Wouter Bos zal leiding gaan geven aan deze nieuwe instelling. De Staat zal Invest-NL eigen vermogen verschaffen ter waarde van 2,5 miljard euro. Dit geld zal in tranches voor Invest-NL beschikbaar komen. Met dit eigen vermogen zal Invest-NL zich richten op de volgende drie hoofddoelen:

- Het faciliteren van risicovolle activiteiten van ondernemingen bij transitie op het gebied van energie, verduurzaming, mobiliteit, voedsel, digitalisering van de industrie en maatschappelijke domeinen als zorg, veiligheid en onderwijs.
- De doorgroei van start-ups en scale-ups naar grotere ondernemingen.
- Het bevorderen van export en buitenlandse investeringen, het ondersteunen van Nederlandse bedrijven voor het internationaal vermarkten van hun producten en het aanpakken van wereldwijde vraagstukken, zoals duurzame energie, klimaatverandering, water en voedselvoorziening.

Elektronische Identiteit (eID(AS)-stelsel) en Basisregistratie personen

Het kabinet gaat digitale dienstverlening mogelijk maken van (semi) overheid aan burgers, en bedrijven binnen Europa. Het zogenaamde eID-stelsel programma dat dit gaat bewerkstelligen wordt in het najaar van 2018 door de Rijksdienst voor Identiteitsgegevens (RvIG) in gebruik genomen. In 2019 zal RvIG ook het stelselbeheer over het BRP koppelpunt gaan voeren. De kosten voor het beheren van de BRP worden doorberekend aan de gebruikers hiervan met een kostendekkend tarief in de vorm van een abonnementsprijs.